

Парадақ работы қанферэнцыі

1 қрасавіқа

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

9.00 – 9.50 Рэгістрацыя ўдзельнікаў канферэнцыі

10.00 – 11.00 Урачыстае адкрыццё канферэнцыі

11.30 – 13.00 Пленарнае пасяджэнне

13.30 – 17.30 Работа секцый

2 қрасавіқа

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

10.00 – 12.00 Прэзентацыя:

- *Збор твораў Янкі Брыля ў 10 тамах (тамы 1–6)*
- *Выбраныя творы Міколы Арочкі*

12.00–13.00 Пленарнае пасяджэнне. Падвядзенне вынікаў работы канферэнцыі

Рэгламент работы қанферэнцыі

- *Даклад на пленарным пасяджэнні – да 15 хвілін*
- *Даклад на секцыйным пасяджэнні – да 10 хвілін*
- *Паведамленне – да 5 хвілін*
- *Выступленне ў дыскусіі – да 5 хвілін*

1 красавіка 2021 года

**УРАЧЫ С П А Е
А Д К Р Ы Ц Ц Ё К А Н Ф Е Р Э Н Ц Ы І**

10.00 – 11.00

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

Музычнае прывітанне – 15 хвілін

П р ы в і т а л ь н ы я   с л о в ы

Гусакоў Уладзімір Рыгоравіч – старшыня Прэзідыума НАН Беларусі, акадэмік НАН Беларусі, доктар эканамічных навук, прафесар.

Каваленя Аляксандр Аляксандравіч – акадэмік-сакратар Аддзялення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, прафесар.

Лакотка Аляксандр Іванавіч – дырэктар Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, акадэмік НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, доктар архітэктуры, прафесар.

Капылоў Ігар Лявонавіч – дырэктар Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Саверчанка Іван Васільевіч – дырэктар Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, доктар філалагічных навук, прафесар.

Музычная паўза – 15 хвілін

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

11.30 – 13.00

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

Старшыня: Саверчанка Іван Васільевіч

Сакратар: Якавенка Наталля Васільеўна

Гарадніцкі Яўген Андрэевіч – галоўны навуковы супрацоўнік аддзела тэорыі і гісторыі літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, доктар філалагічных навук, дацэнт.

Інстытут літаратуры імя Янкі Купалы і яго равеснікі

Смірнова Ірына Уладзіславаўна – вядучы бібліятэкар Цэнтральнай навуковай бібліятэкі імя Якуба Коласа НАН Беларусі.

Іван Іванавіч Замоцін: «пуціны» лёсу

Мішчанчук Ірына Мікалаеўна – загадчык кафедры беларускай і замежнай літаратуры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Сучасныя падыходы ў выкладанні творчасці Івана Шамякіна ва ўстановах агульнай сярэдняй і вышэйшай адукацыі

Мельнікава Зоя Пятроўна – прафесар кафедры беларускай філалогіі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна, доктар філалагічных навук, прафесар.

Філасофска-аксіялагічныя ідэі ў акадэмічным літаратуразнаўстве другой паловы XX – пачатку XXI стст. (працы В. Жураўлёва, У. Гніламедава, В. Каваленкі, М. Мушынскага, А. Яскевіча)

Гурская Алена Сяргееўна – кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Шматграннасць таленту (слова пра Міколу Арочку)

Грамадчанка Таіса Канстанцінаўна -- кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Мікола Арочка – чалавек, творца, асоба

Мушынская Тацыяна Міхайлаўна – журналіст, тэатральны крытык, рэдактар аддзела часопіса «Мастацтва», дачка Міхася Іосіфавіча Мушынскага.

Творчая лабараторыя літаратуразнаўцы. Пытанні псіхалогіі (на прыкладзе навуковай творчасці доктара філалагічных навук, прафесара М. І. Мушынскага)

Шаладонаў Ігар Міхайлавіч – старшы навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стст. Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Майстар «залатога сячэння» ў беларускім літаратуразнаўстве (Да 90-годдзя доктара філалагічных навук Васіля Пракопавіча Жураўлёва)

Кава-паўза – 30 хвілін

Р А Б О Т А С Е К Ц Ы Й

13.30 – 17.30

Секцыя 1

Актуальныя праблемы беларускага літаратуразнаўства

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

Старшыня: Якавенка Наталля Васільеўна

Сакратар: Баўтрэль Інеса Георгіеўна

Бароўка Ванда Юльянаўна – прафесар кафедры літаратуры Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, доктар філалагічных навук, прафесар.

Аксіялагічныя арыенціры даследавання ў навуковых працах В. А. Каваленкі

Дудинская Дина Іосиф-Тадеушевна – старшій наўчнўй сотруднїк отдела беларусскай літаратуры XX і XXI вв. Інстїтута літаратуроведенїя іменї Янкі Купалы, культуролог, кандїдат філолагічскіх наўк.

Храм наўк: служїтелї і прїхожане

Комаровская Татьяна Евгеньевна – прафесар кафедры беларусскай і зарубежнай літаратуры Беларусскага государственнага педагогїческага ўнїверсітета іменї Максіма Танка, доктар філолагічскіх наўк, прафесар.

Становленїе беларусскай школы ізученїя зарубежнай літаратуры (наўчнўя школа Комаровскай Т. Е.)

Лойко Александр Иванович – заведующїй кафедрой філосафскїх ученїй Беларусскага нацїональнага технїческага ўнїверсітета, доктар філосафскїх наўк.

Лїтаратура і еѝ філосафская кампанента

Садко Людміла Міхайлаўна – дактарант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусї, кандїдат філалагічных навук, дацѝнт.

Тэорыя полїсістэмы ў сучаснай беларускай і замежнай гуманїтарыстыцы

Трафімчык Анатоль Віктаравіч – вядучы навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стст. Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Эвалюцыя нацыянальнага ў ранняй паэзіі Янкі Купалы і прадчуванне падзелу Радзімы

Крыжэвіч Аляксандр Сяргеевіч – старшы навуковы супрацоўнік Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа.

Нерэалізаваная мара Якуба Коласа: чаму нацыянальны класік так і не напісаў твор, прысвечаны Крычаўскаму паўстанню?

Ламм Марія Андреевна – маладшы навуковы супрацоўнік Інстытута славяназнаўства Російскай акадэміі навук.

Персонічны канцэпт Пілсудскага ў творчасці А. Н. Карпюка

Баўтрэль Інеса Георгіеўна – навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стст. Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Санэталогія на старонках «Гісторыі беларускай літаратуры XX стагоддзя»

Бараноўскі Аляксандр Аляксандравіч – старшы навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стст. Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Асацыятыўная канцэптасфера – базавая катэгорыя разумення твора. На прыкладзе лірыкі Міколы Мятліцкага

Шаладонава Жанна Сяргееўна – дактарант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук.

Тэрыторыя іншасці ў літаратурна-мастацкім асваенні

Якавенка Наталля Васільеўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемазвязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Вобразы гістарычных асоб у сучаснай усходнеславянскай прозе: праблема стэрэатыпізацыі і міфалагізацыі

Навасельцава Ганна Віктараўна – дацэнт кафедры літаратуры Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Мастацкае ўзнаўленне жанравага канону ў сучасным беларускім рамане

Ліденкова Ольга Александровна – доцэнт кафедры тэорыі і практыкі англійскага мовы Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Франціска Скарыны, кандыдат філалагічных навук, доцэнт.

Індывідуальныя стратэгіі пераосмыслення літаратурнай традыцыі ў моладзежнай прозе Беларусі

Хомякова Ольга Ромуальдовна – доцент кафедры белорусской и зарубежной литературы Белорусского государственного педагогического университета имени Максима Танка, кандидат филологических наук, доцент.

К вопросу о методологии исследования конфликта (алгоритм анализа)

Чернецов Алексей Дмитриевич – аспирант Центра исследований белорусской культуры, языка и литературы НАН Беларуси.

О пространственной ориентации читателя в художественном произведении: ракурс, план и точка зрения

Секцыя 2
Гісторыя літаратуры:
актуалізацыя мінулага і яго навуковае асэнсаванне

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 710 (7 паверх)

Старшыня: Вабішчэвіч Таццяна Іванаўна

Сакратар: Варабей Марына Пятроўна

Мароз Валянціна Канстанцінаўна – прафесар кафедры беларускай і замежных моў Акадэміі Міністэрства унутраных спраў Рэспублікі Беларусь, доктар філалагічных навук, прафесар.

Аксіялагічны дыяпазон беларускага летапісання ў кантэксце праблематыкі філалагічных даследаванняў помнікаў пісьменства

Матусевич Екатерина Николаевна – соискатель Мозырского государственного педагогического университета имени И. П. Шамякина, магистр государственного управления.

Наследие Кирилла Туровского – литература сквозь призму епископской кафедры

Клімаў Ігар Паўлавіч – дацэнт кафедры беларускай і замежнай філалогіі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Парная сінанімізацыя як рытарычны сродак у старабеларускай літаратуры

Бразгуноў Аляксандр Уладзіміравіч – дактарант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук.

Аксіялагічныя прыярытэты эпохі ў беларускім пісьменстве XVI стагоддзя

Кароткі Уладзімір Георгіевіч – дацэнт кафедры гісторыі беларускай літаратуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

«Тры Русі» ў палемічнай літаратуры Беларусі канца XVI – першай паловы XVII стагоддзя

Корань Вадзім Анатольевіч – старшы навуковы супрацоўнік сектара гісторыі беларускай літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Ад «Прамовы русіна» да «Казання рускага»: праблема публікацыі двух твораў XVIII стагоддзя

Запрудскі Ігар Мікалаевіч – дактарант Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

«Быліцы, расказы Навума» В. Дуніна-Марцінкевіча: рэцэпцыя, праблемы інтэрпрэтацыі, жанравая спецыфіка і паэтыка

Бахановіч Наталля Леанідаўна – навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Творчыя пошукі асобы на памежжы XIX–XX стст. у люстэрку «дыскусій» на старонках мастацкіх твораў

Варабей Марына Пятроўна – малодшы навуковы супрацоўнік сектара гісторыі беларускай літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, магістр філалагічных навук.

Асэнсаванне і ідэнтыфікацыя асобы і творчасці Уладзіслава Сыракомлі ў беларускім літаратуразнаўстве канца XIX – пачатку XXI стагоддзя

Кохан Таццяна Сяргеёўна – аспірант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Аксіялагічны кампанент творчасці Яна Чачота

Анапрыенка Наталля Якаўлеўна – вядучы рэдактар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, кандыдат філалагічных навук.

Нацыянальныя вобразы свету і чалавека ў творчасці Максіма Багдановіча

Ганчарова-Цынкевіч Таццяна Уладзіміраўна – дацэнт кафедры беларускай і замежнай літаратуры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Народна-песенная вобразнасць у паэзіі Паўлюка Труса

Ярмоленка Алена Уладзіміраўна – дацэнт кафедры славянскіх і рамана-германскіх моў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Вобраз сіраты ў беларускай прозе пачатку XX стагоддзя

Вабішчэвіч Тацяна Іванаўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела беларускай літаратуры XX і XXI стст. Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Ці ведаем мы літаратуру нашаніўства? Да праблемы забытых аўтараў пачатку XX стагоддзя

Брусевіч Анатоля Аляксандравіч – дацэнт кафедры польскай філалогіі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Гальяш Леўчык – нашанівец, якому не пашанцавала

Сеқуыя 3
Беларуская літаратура XX–XXI стагоддзяў:
творчая індывідуальнасць і мастацкі працэс

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 1110 (11 паверх)

Старшынстве: Мікуліч Мікалай Уладзіміравіч

Сакратар: Барысюк Таццяна Пятроўна

Жардзецкая Ала Уладзіміраўна – дацэнт кафедры беларускай і замежнай літаратуры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Вобраз вайны ў творах Івана Пташнікава

Масарэнка Юлія Аляксандраўна – навуковы супрацоўнік аддзела тэорыі і гісторыі літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Псіхалогія адносін і тэма жаночага лёсу ў беларускай ваенна-мастацкай эпоцы малога фармату: на матэрыяле апавяданняў «Ноччу» (1945) І. Мележа, «Аксана» (1965) І. Шамякіна і аповесці «Аксана» (1968) Б. Сачанкі

Бястолкаў Дзмітрый Аляксандравіч – выкладчык Прамыслова-тэхналагічнага каледжа г. Мічырынска, кандыдат філалагічных навук.

«Майстар сюжэту»: А. Я. Макаёнак аб творчасці І. П. Шамякіна

Чарота Кацярына Міхайлаўна – малодшы навуковы супрацоўнік аддзела выданняў і тэксталогіі Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Адметнасць адлюстравання вайны ў апавяданнях Івана Навуменкі

Поўх Ірына Васільеўна – дацэнт кафедры замежных моў Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя А. С. Пушкіна, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Фальклорныя элементы ў дзіцячай паэзіі Васіля Віткі

Мікуліч Мікалай Уладзіміравіч – загадчык аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Мікола Арочка: паэт і літаратуразнаўца

Гніламедаў Уладзімір Васільевіч – галоўны навуковы супрацоўнік аддзела тэорыі і гісторыі літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, акадэмік НАН Беларусі, доктар філалагічных навук, прафесар;

Мікуліч Мікалай Уладзіміравіч – загадчык аддзела ўзаема сувязей літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Паэзія Васіля Зуёнкі: праблемна-тэматычны змест, характар героя, вобразнасць

Воінава-Страха Марыя Міхайлаўна – загадчык кафедры беларускай мовы і літаратуры Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Экзістэнцыйныя матывы ў навілістыцы А. Брава і Т. Заміроўскай

Рагачэўская Марына Станіславаўна – прафесар кафедры замежнай літаратуры Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, доктар філалагічных навук, дацэнт.

«Хрыстос між нас» Алеся Ветаха: апавядальны псіхалагізм сучаснай беларускай прозы

Скоропанова Ірына Степановна – прафесар кафедры рускай літаратуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар філалагічных навук, прафесар.

Роман в стихах Дмитрия Строщева «Лишние сутки»: опыт нонконформизма

Заяц Наталля Віктараўна – дацэнт кафедры беларускай і замежнай літаратуры Беларускага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя Максіма Танка, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Рабінзанада Андрэя Горвата

Лаўрык Таццяна Анатольеўна – загадчык інфармацыйна-аналітычнага аддзела Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, аспірант Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, магістр філалагічных навук.

Гераічнае мінулае ў раманах Леаніда Дайнекі «Меч князя Вячкі»

Турбина Любовь Николаевна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела літаратурных народаў Расіі і СНГ Інстытута сусветнай літаратуры імя А. М. Горькага Расійскай акадэміі навук, кандыдат біялагічных навук.

Андрей Федоренко о миссии писателя-хроникёра, составляющего образ времени

Іконнікава Людміла Уладзіміраўна – вучоны сакратар Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Сучасная беларуская драматургія: да праблемы вывучэння

Барысюк Тацяна Пятроўна – навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Хоку ў сучаснай беларускай паэзіі

Каменюкова Вольга Алегавна – аспірант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі.

Вобразы анёла-ахоўніка і дэманічнага двойніка ў сучаснай беларускай прозе

Секцыя 4
Беларуская і еўрапейскія літаратуры:
тыпалогія ўзаемасувязей і нацыянальнай ідэнтыфікацыі

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 510 (5 паверх)

Старшыня: Вальчук Алена Валер'еўна

Сакратар: Часнакова Кацярына Вячаславаўна

Кошман Павел Рыгоравіч – дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя І. П. Шамякіна, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Беларусь на старонках часопіса «Rubon»

Быкова Ольга Николаевна – доцент кафедры журналистики и новых медиа Киевского университета имени Бориса Гринченко, кандидат социологических наук, доцент.

«Заколдованный край»: Беларусь в литературных репортажах С. Скляренко

Хмяльніцкі Мікалай Мікалаевіч – загадчык кафедры кітайскай філалогіі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Беларускі кантэкст жыцця і творчасці Крыстыны Крагельскай

Богдан Алена Іосіфаўна – старшы навуковы супрацоўнік сектара гісторыі беларускай літаратуры Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Аксіялогія штодзённасці ў «Dyaryusz drogi spisanej i różnych przypadków pociesznych i żalonych...» С. Немаеўскага

Багдановіч Ірына Эрнстаўна – дацэнт кафедры гісторыі беларускай літаратуры, Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, дактарант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Паззія Габрыэлі Пузыні ў рамантычным літаратурным дыскурсе Беларусі сярэдзіны XIX стагоддзя

Апанасовіч Наталля Генадзьеўна – аспірант Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Чалавек на памежжы ў апавяданнях Вячаслава Адамчыка (зборнік «Дзікі голуб»)

Карчаішкіна Дарыя Валер’еўна – малодшы навуковы супрацоўнік Літаратурнага музея Петруся Броўкі, вядучы метадыст Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, аспірант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, магістр філалагічных навук.

Творчасць Цёткі у кантэксце развіцця еўрапейскіх літаратур

Бородкин Александр Викторович – доцент кафедры менеджмента и общегуманитарных дисциплин Ярославского филиала Финансового университета при Правительстве Российской Федерации, кандидат исторических наук, доцент.

Аксиологический диапазон творчества архиепископа Нила (Исаковича): к постановке проблемы

Смирнов Александр Семёнович – доцент кафедры русской филологии Гродненского государственного университета имени Янки Купалы, докторант Центра исследований белорусской культуры, языка и литературы НАН Беларуси, кандидат филологических наук, доцент.

Антропология экзистенциализма Ж. П. Сартра в оценке В. Пелевина («Тошнота» и «Idiot 10»)

Лапцёнак Ірына Браніславаўна – намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Адметнасць мастацкага асваення прасторы сродкамі геапэтыкі ў творах арыгінальнай і перакладной літаратуры

Мінскевіч Сяргей Леанідавіч – старшы навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Канатацыйная амплітуда адпаведнікаў вобраза Айчыны Адама Міцкевіча ў беларускіх перакладах

Бязлепкіна Інга Пятроўна – навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Прыём «пераапанання» ў англа-беларускім паэтычным перакладзе ХХ стагоддзя

Герус Ангеліна Сяргееўна – аспірант Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, магістр філалагічных навук.

Узор рэнесанснай парафразы: паэтычнае перастварэнне Малітвы Гасподняй Іаганам Мюліусам з Лібенродэ

Вальчук Алена Валер'еўна – старшы навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы, кандыдат філалагічных навук.

Вобразы Іспаніі і іспанцаў у беларускай літаратуры XVI–XVII стст.

Чарота Уладзімір Іванавіч – дактарант Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі, кандыдат філалагічных навук.

Усевалад Шэбедзеў – папулярызатар беларускай літаратуры ў Італіі

Часнакова Кацярына Вячаславаўна – малодшы навуковы супрацоўнік аддзела ўзаемасувязей літаратур Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы.

Міф у беларускай і італьянскай літаратуры (на матэрыяле зборніка апавяданняў Л.Рублеўскай «Старасвецкія міфы горада Б.» і зборніка эсэ Ч. Павезэ «Дыялогі з Леўко»)

2 красавіка 2021 года

вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2, пакой 302 (3 паверх)

10.00 – 12.00

Прэзентацыя

- Збор твораў Янкі Брыля ў 10 тамах (тамы 1–6)
- Выбраныя творы Міколы Арочкі

12.00 – 13.00

ПЛЕНАРНАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Падвядзенне вынікаў работы канферэнцыі

Старшынстве: Саверчанка Іван Васільевіч
Сакратар: Якавенка Наталля Васільеўна

3 гісторыі Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы

Інстытут літаратуразнаўства імя Янкі Купалы – буйнейшы цэнтр літаратуразнаўчых даследаванняў у Рэспубліцы Беларусь, які мае сярод сваіх творчых здабыткаў шмат прац тэарэтычнага і гістарычнага плану, дзе апісаны шлях літаратуры ад даўніх часоў да сённяшняга дня. Тэорыя і гісторыя літаратуры, кампаратывістыка, тэксталогія і выданні – аснова, на якой грунтуецца канцэпцыя навуковай дзейнасці Інстытута.

Заснаванне: 29 сакавіка 1931 года.

Наданне імя: 2 ліпеня 1957 года – указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Інстытуту нададзена імя народнага паэта Янкі Купалы.

Узнагароджанне: 1981 год – Інстытут першым сярод навуковых устаноў падобнага профілю ў Беларусі ўзнагароджаны ордэнам Дружбы народаў.

Кіраўніцтва:

- 1931–1936 гг. – акадэмік Іван Замоцін
- 1936–1937 гг. – член-карэспандэнт Андрэй Александровіч
- 1937 г. – в.а. дырэктара Рыгор Краснеўскі
- 1937–1941 гг. – акадэмік Васіль Барысенка
- 1943–1946 гг. – акадэмік Міхась Лынькоў
- 1946–1973 гг. – акадэмік Васіль Барысенка
- 1973–1982 гг. – акадэмік Іван Навуменка
- 1982–1997 гг. – акадэмік Віктар Каваленка
- 1997–2006 гг. – акадэмік Уладзімір Гніламедаў
- 2006–2008 гг. – в.а. дырэктара прафесар Валерый Максімовіч
- 2008–2015 гг. – акадэмік Аляксандр Лукашанец
- 2015 г. і да сённяшняга часу – прафесар Іван Саверчанка

Склад:

- аддзел тэорыі і гісторыі літаратуры
- сектар гісторыі беларускай літаратуры
- аддзел беларускай літаратуры XX і XXI стст.
- аддзел узаемасувязей літаратур
- аддзел выданняў і тэксталогіі

*Міхась Лынькоў
(1899–1975)*

Інстытут літаратуразнаўства ўзнік як установа, галоўнай мэтай якой было стварэнне нацыянальнай навукі пра літаратуру, а таксама ў якасці задач абазначаны збор, тэксталагічная апрацоўка і выданне рукапіснай і архіўнай літаратурнай спадчыны ад старажытнасці да сучаснасці.

На пачатку 1931 года склалася агульная структура Інстытута як навуковай установы акадэмічнага профілю, сфарміраваліся асноўныя напрамкі яго дзейнасці. З канца 30-х гадоў у друку сталі з'яўляцца артыкулы літаратуразнаўцаў В. Барысенкі, М. Ларчанкі, Ю. Пшыркова, Н. Перкіна, С. Майхровіча, В. Івашына, прысвечаныя розным праблемам гісторыі беларускай літаратуры XIX – пачатку XX ст., жыццю і творчасці В. Дуніна-Марцінкевіча, Ф. Багушэвіча, Я. Лучыны, Я. Купалы, Я. Коласа, М. Багдановіча.

Асноўныя навуковыя напрамкі, над якімі працаваў Інстытут у пасляваенны час, – пытанні гісторыі беларускай літаратуры, беларускай лексікаграфіі, беларускага выяўленчага мастацтва ў дні Вялікай Айчыннай вайны. Былі таксама падрыхтаваныя і выдадзеныя новыя падручнікі і хрэстаматы па беларускай літаратуры дасавецкага часу, а ў пачатку 50-х гадоў з'явіліся першыя манаграфічныя працы (Ю. Пшыркова, С. Майхровіча і інш.).

*Іван Навуменка
(1925–2006)*

Дасягненні нацыянальнай навукова-тэарэтычнай і крытычнай думкі 50–60-х гадоў былі абагульнены ў падрыхтаваных Інстытутам калектыўных працах «Гісторыя беларускай савецкай літаратуры» (т. 1–2, 1965–1966 гг.) і «Гісторыя дакастрычніцкай літаратуры» (т. 1–2, 1968–1969 гг.). Гэтыя фундаментальныя даследаванні сталі этапнымі для ўсяго беларускага літаратуразнаўства, яны вызначылі шляхі яго далейшага станаўлення і развіцця. Абедзве работы характарызуюцца паўнатай фактычнага матэрыялу, навізнай яго інтэрпрэтацыі. Упершыню ў беларускім

літаратуразнаўстве гісторыка-літаратурны працэс раскрыты па тым часе дастаткова грунтоўна і аб'ектыўна. Выяўлены важнейшыя яго заканамернасці і тэндэнцыі. Шырока прадстаўлены літаратурны рух, ідэалагічныя спрэчкі, паказана дзейнасць пісьменніцкіх арганізацый, творчых аб'яднанняў, роля літаратурнай крытыкі.

Выдатным поспехам супрацоўнікаў Інстытута было стварэнне першай навуковай «Гісторыі беларускай дакастрычніцкай літаратуры» ў 2 тамах (1968–1969). Яна была высока ацэнена ў Беларусі і за яе межамі, з'явілася важкім дасягненнем не толькі калектыву Інстытута, але і ўсяго беларускага

*Алесь Адамовіч
(1927–1994)*

літаратуразнаўства, засведчыла іх навуковую сталасць. У гэтай «Гісторыі...» на вялікім фактычным матэрыяле ўпершыню шырока, грунтоўна і аб'ектыўна быў прасочаны шматвяковы, вельмі складаны шлях развіцця літаратуры на беларускіх землях, неадлучны ад лёсу народа, раскрыта вялікае ідэйна-мастацкае багацце яе здабыткаў, высокі, сапраўдны еўрапейскі ўзровень творчай спадчыны найбольш выдатных яе прадстаўнікоў.

На грунце беларускамоўнай «Гісторыі...» была напісана і апублікавана аднатомная «История белорусской дооктябрьской литературы» (1977). Яна шмат у чым была арыгінальнай працай, месцамі значна пераўзыходзіла папярэдняю і адыграла важную навукова-асветніцкую ролю ў азнаямленні больш шырокага кола чытачоў з багатай гісторыяй літаратуры беларускага народа. Асноўнымі аўтарамі раздзелаў пра літаратуру XI – пач. XX ст. былі А. Коршунаў, А. Мальдзіс, М. Мушынскі, Ю. Пшыркоў, П. Дзюбайла, В. Каваленка, В. Барысенка, Н. Перкін, М. Ярош, за што ўсе яны былі адзначаны ў 1980 г. Дзяржаўнай прэміяй БССР імя Якуба Коласа.

Выхад калектыўных «Гісторыі...» яшчэ болей актывізаваў навукова-тэарэтычную думку супрацоўнікаў Інстытута, пашырыў сферу іх даследчых цікавасцей: беларуская літаратура пачала разглядацца ў параўнальна-тыпалагічным плане (працы В. Івашына, А. Мальдзіса, Н. Перкіна, В. Гапавай, Э. Мартынавай, У. Казберука і інш.), уводзіцца паняцце еўрапейскага кантэксту (А. Адамовіч), паскоранасці развіцця беларускай літаратуры XIX -- XX стст.

(В. Каваленка). Даследаваліся сувязі літаратуры з іншымі формамі грамадскай свядомасці. Новы імпульс атрымала вывучэнне старажытнай і новай літаратуры (А. Коршунаў, В. Чамярыцкі, А. Мальдзіс). Паспяхова вывучаліся тэарэтычныя праблемы -- станаўленне творчых метадаў (В. Івашын, Н. Перкін), гісторыя беларускага вершаскладання (М. Грынчык, І. Ралько, А. Кісліцына), традыцыі і наватарства, праблемы творчай індывідуальнасці (У. Гніламедаў), праблемы перакладу з блізкароднасных моў (А. Яскевіч), фальклор і літаратура (І. Чыгрын), спецыфіка мастацкай формы, пытанні псіхалогіі творчасці, структура твора (В. Жураўлёў, М. Тычына, А. Матрунёнак), гісторыя літаратуразнаўства і літаратурнай крытыкі (М. Мушынскі), з'яўляюцца

*Віктар Каваленка
(1929–2001)*

работы, заснаваныя на гісторыка-дакументальным, архіўным матэрыяле (Г. Кісялёў, А. Мальдзіс, У. Мархель). Былі выдадзены выбраныя творы М. Багдановіча (1957) і В. Дуніна-Марцінкевіча (1958), зборнік «Беларускія пісьменнікі другой паловы XIX ст.» (1956). Пачалася падрыхтоўка, а затым і выданне новых шматтомных збораў твораў Янкі Купалы (1961–1964) і Якуба

*Мікола Арочка
(1930–2013)*

Коласа (1961–1964). Прыкметнымі вынікамі адзначана праца тэкстолагаў Інстытута; выданне больш поўных збораў твораў Я. Купалы ў 7 тамах (1972–1976); Я. Коласа ў 14 тамах (1972–1978); К. Чорнага ў 8 тамах (1972–1975); І. Мележа ў 10 тамах (1974–1985) і інш. Гэта дзейнасць стала своеасаблівай навуковай школай падрыхтоўкі нацыянальных кадраў тэкстолагаў, а яе практычныя вынікі мелі важнае навукова-асветніцкае і агульнакультурнае значэнне.

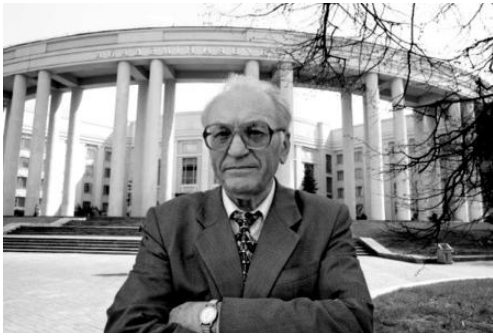
Сапраўднай падзеяй у навуковым жыцці краіны сталі манаграфіі А. Адамовіча «Маштабнасць прозы» (1972), «Здалёк і зблізку» (1976), Н. Перкіна «Нацыянальнае і інтэрнацыянальнае ў літаратуры» (1971), «Человек в советском романе» (1975), М. Мушынскага «Беларуская крытыка і літаратуразнаўства: 20–30-я гг.» (1975), І. Ралько «Вершаскладанне» (1977), «Верш і мова» (1986), У. Гніламедава «Традыцыі і наватарства» (1972), «Сучасная беларуская паэзія» (1983), В. Жураўлёва «Структура твора: Рух сюжэтно-кампазіцыйных форм» (1978), А. Матрунёнка «Псіхалагічны аналіз ў сучасным беларускім рамане» (1972), «Псіхалагічная проза: Традыцыі і час» (1988), А. Яскевіча «Грані майстэрства» (1974), «У свеце мастацкага твора» (1977), «Становление белорусской художественной традиции» (1987), І. Шпакоўскага «Структура вершаванага вобраза» (1972), А. Кабаковіч «Беларускі свабодны верш» (1984), «Фальклорныя і анталагічныя традыцыі ў беларускай паэзіі» (1989) і інш.

*Генадзь Кісялёў
(1931–2008)*

Шмат увагі ў аддзеле аддавалі даследчыкі праблемам паэтыкі і творчага стылю: У. Гніламедаў «Іван Мележ» (1984), «Янка Купала: Новы погляд» (1995), В. Жураўлёў «Якуб Колас і паэтыка беларускага рамана» (1991), А. Кабаковіч «Максім Багдановіч: Дыялектыка рацыянальнага і эмацыянальнага» (1978), Э. Мартынава «Мастацкая дэталі у літаратурным творы» (1977), І. Шпакоўскі «Тыпізацыя ў лірыцы» (1980), Т. Чабан «Крылы рамантыкі» (1982), Т. Чабан, Я. Гарадніцкі «Сучасная паэзія і фальклор» (1988), А. Яскевіч «Ритмическая организация художественного текста» (1991).

На новы ўзровень прафесійнай дзейнасці вучоныя Інстытута выйшлі ў 80–90-я гады. Пераканаўчым сведчаннем іх поспехаў могуць служыць такія фундаментальныя даследаванні абагульняючага тыпу, як калектыўныя «Нарысы па гісторыі беларуска-рускіх літаратурных сувязей» (кн. 1–4, 1993–1995), дзе на шырокім фактычным матэрыяле выразна раскрыты працэс узаемаўзбагачэння дзвюх славянскіх літаратур: беларускай і рускай – ад

*Міхась Мушыньскі
(1931–2018)*

старажытнасці да нашага часу. Заслужанае грамадскае прызнанне атрымалі аўтары шэрагу манаграфічных даследаванняў: Г. Кісялёў за кнігі «Разысківаецца класік» і «Спасцігаючы Дуніна-Марцінкевіча» ўзнагароджаны Дзяржаўнай прэміяй БССР імя Я. Коласа (1990); група аўтараў (у іх ліку В. Дарашкевіч і В. Чамярыцкі) за цыкл работ «Скарына і беларуская культура» – Дзяржаўнай прэміяй Рэспублікі Беларусь (1994). Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 3 студзеня 2001 года

Алена Яскевіч узнагароджана прэміяй «За духоўнае адраджэнне» 2000 года.

Інстытут ажыццяўляе доўгатэрміновую праграму навуковага выдання нацыянальнай літаратурнай класікі: выйшлі ў свет першыя ў гісторыі беларускай літаратуры Поўны збор твораў Максіма Багдановіча ў 3 тамах, першыя тамы (1–6) таксама першага Поўнага збору твораў Янкі Купалы ў 9 тамах, 1 і 2 тамы канцэптуальна новай «Гісторыі беларускай літаратуры ХХ стагоддзя» ў 4 тамах. Разам з Нацыянальным навукова-асветніцкім цэнтрам імя Ф. Скарыны Інстытут падрыхтаваў і выпусціў у свет біябібліяграфічны слоўнік «Беларускія пісьменнікі» ў 6 тамах, дзе змешчана звыш 1200 артыкулаў персаналій беларускіх майстроў слова, літаратуразнаўцаў і крытыкаў.

За апошні час па заказу і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь Інстытутам літаратуразнаўства імя Янкі Купалы ажыццёўлена выданне 20-томнага Збору твораў Івана Шамякіна (2010–2015), 10-томнага Збору твораў Івана Навуменкі (2012–2017), заснавана ў 2011 г. 50-томная серыя «Залатая калекцыя беларускай літаратуры» (выйшла 20 тамоў, т. 20 «Паэзія перыяду Вялікай Айчыннай вайны» – у 2020 г.), распачата ў 2018 г. выданне 10-томнага Збору твораў Янкі Брыля.

*Уладзімір Мархель
(1940–2013)*

Публікацыі новых матэрыялаў і дакументаў, асобныя манаграфічныя працы супрацоўнікаў Інстытута літаратуразнаўства імя Янкі Купалы – У. Гніламедава, С.Лаўшука, М.Тычыны, І. Саверчанкі, Я. Гарадніцкага,

Г. Кісліцынай, С. Калядкі, М. Мікуліча, А. Васілевіч, Ж.Шаладонавай і інш. скіраваны на паспяховае вырашэнне задач, што паўсталі перад беларускімі вучонымі, – асэнсаваць шматвяковае развіццё нацыянальнага прыгожага пісьменства ва ўсім яго змястоўным, сэнсавым, жанрава-стылёвым багацці, у разнастайных сувязях з іншымі формамі духоўнай дзейнасці чалавека і з літаратурамі іншых народаў свету, раскрыць і паказаць той уклад, які ўнеслі беларускія майстры слова ў сусветную мастацкую скарбонку.

Інстытут літаратуразнаўства імя Янкі Купалы

Қ А Н П І А Қ П Ы

веб-сайт:
ilit.basnet.by

e-mail:
inlinasbel@tut.by

тэлефон/факс:
270-18-85

адрас:
220072 Рэспубліка Беларусь
г. Мінск, вуліца Сурганава, дом 1, корпус 2